Molnár Tamás:
Amerikanológia. Győzhet-e a planetáris modell?
Ford. S. Király Béla. Budapest, 2022, MMA Kiadó. 176 oldal

Az elmúlt évtizedekben számos Amerika-elemzést olvastunk különböző szerzőktől és fórumokon, a tavalyi évben pedig újabb ilyen témájú tanulmánnyal gazdagodott e terület a Magyar Művészeti Akadémia jóvoltából. A kifejezés, hogy „gazdagodott", nem véletlen műve, ugyanis a neves magyar filozófus, a Franciaországhoz szoros szálakkal kötődő és az Egyesült Államokban élt konzervatív, katolikus Molnár Tamás könyve, az *Amerikanológia* sokat hozzátesz ahhoz, amit ebben a témában eddig tudtunk. Elöljáróban érdemes megjegyezni, hogy Molnár tanulmányát követően a francia Új Jobboldal vezetője, Alain de Benoist „Amerika" című írását is olvashatjuk, amely magyarul korábban a szerző *Zarathustra nyomában. Példabeszéd a jó európaiakhoz* című kötetében jelent meg.

Molnár az *Amerikanológiát* a rendszerváltásnak nevezett hatalomátmentési, hatalomgyakorlás-átépítési időszakban írta, amikor a legtöbben nem is sejtették Kelet-Európában, hogy az egyik veszedelemtől éppen megszabadulni látszanak, de a másik már teljes fegyverzetben várja, hogy rá(nk) vesse magát. Az Egyesült Államok politikájáról, politikai ideológiájáról van szó, amelynek természetét Molnár már akkor teljes mértékben átlátta.

Az *Amerikanológia* kötet egyik erénye a tömörségében rejlik, a másik Molnár sajátos stílusában, a harmadikat pedig talán úgy fogalmazhatjuk meg a legjobban, hogy képes az amerikanizmus rétegeit átvilágítani úgy, hogy egyetlen aspektusa sem marad rejtve. A könyvben felvázolja, hogy az Egyesült Államok miben különbözik Európától; mi az, ami a tengerentúli szuperállamot soha nem jellemezte, és végül a legfontosabbat: hogy miben áll ennek az országnak a lényege, melyek azok a jellemzői, amelyek leginkább fenyegetést jelentenek – ami magával a létével analóg.

Molnár könyve az amerikai ideológia alapos és világos elemzése, kiásva a gyökereit, összetevőit, mozgatórugóit, s ez a feltárás azoknak is hasznos lehet, akik már ismerik az USA működésének „áldásait", nem beszélve azokról, akik számára nem dereng, hogy ez a befolyás mivel jár, netán üdvösnek tartják az amerikai gólem Európa fölé tornyosulását. Mint említettük, Molnár Tamás stílusa külön erénye a műnek, ugyanis a szerző néha kimondottan fanyar humorral közvetíti mondanivalóját, ily módon eleve éles kritikai megjegyzései még mélyebbre vágnak a felboncolni kívánt eszmerendszer húsába. E tanári precizitással véghezvitt sebészi beavatkozás során feltárulnak az amerikai ideológia pillérjei, támfalai: az angol és németalföldi telepesek által az Újvilágba vitt kálvinista hit a maga „eleve elrendeléses" hitével, az ezzel összefonódó puritanizmussal, és az ebből következő temérdek visszássággal, torzulással. A liberális ideológia egyeduralma, az üzleti, szerződéses viszonyok, az individualizmus mindenhatósága kéz a kézben járnak ezzel a csaknem minden transzcendenciától megfosztott, közönséges puritán hittel, amelynek ugyanakkor centrális eleme – egyben legveszedelmesebb aspektusa, mivel hiányában a két Óceán között maradt volna – az a meggyőződéses küldetéstudat, amivel az amerikaiak az egész Földön el akarják terjeszteni egyedül üdvözítőként beállított társadalomformulájukat. Aki az ily módon megmutatkozó amerikanizmus és a kommunizmus között párhuzamokat vél felfedezni, jó megfigyelő, ugyanis mindkét ideológiai rendszer a földre akarta leszállítani a Paradicsomot, egyfajta szekuláris Édent megkísérelve kiépíteni. A kommunizmus – Bergyajev zseniális kifejezését használva – *transzcendens proletariátusról* beszélt, mint az eljövendő kommunista édenkert privilegizált osztályáról, az amerikaiak pedig az *American way of life* lehetőleg semmin és semennyit nem gondolkozó, a lét vagy a sors kérdéseit véletlenül sem firtató, közönséges és sekélyes turbófogyasztóját, az arctalan tömegembert kívánja legyártani. Jól tudjuk, hogy a mennyek helyett mindkét rendszer a megvalósult poklot kínálja mindazoknak a népeknek, amelyek kellő elővigyázatosság, jó szimat és a már

elég régóta bőségesen érkező jelek dacára képesek hallgatni mélybe húzó szirénhangjaira. Ugyan a kommunizmus intézményileg már nem létezik – a Föld néhány országát leszámítva –, elvégezte a rászabott dúlást, az amerikanizmus nagyon is eleven, és küldetéstudata Izraeléhez hasonlóan nem tűnik csökkenni.

Tudjuk, hogy Európa, a sokat szenvedett öreg kontinens, amely annak idején szélnek eresztette hitét, hagyományait megtagadott fiait, sajnos e tékozló fiúkat visszafogadta, s nem vette észre, vagy inkább bűntudatból, szemérmességből nem akarta észrevenni, hogy ők már új köntösben, apáikat leigázni kívánó fegyverzettel érkeztek vissza az Óvilágba. Hogy azóta is itt vannak az ügynökei, fegyvereik, álcivil szervezeteik tömegei, tudjuk, Molnár Tamás is tudja, de azzal is tisztában van, hogy Európának – a gyökértelen, hagyománytalan Amerikával szemben – megvannak azok az intézményei, évszázados, évezredes szellemi bástyái – Egyház, állam, s az ezekhez kötődő szerves hagyományok –, amelyek máig alkalmasak lehetnek Európa megszervezésére. Feltehetjük a kérdést, hogy ennek mennyi esélye van 2023-ban, mivel Európa élén elég régóta egy az amerikaihoz nagyon hasonló polipszerű képződmény terpeszkedik, csápjaival elszívva a nemzetek éltető nedveit (és ez csak egy a temérdek nehézség közül), de arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a túlélés – nem vegetálás – egyetlen esélye az, hogy amennyire erőnkből telik, hallgassunk Molnár Tamás figyelmeztetésére, és ne hagyjuk, hogy az Új Világrend magát nyájasnak mutató, valójában antikrisztusi ellenbirodalma bekebelezzen bennünket. *(mp)*

Pánczél Hegedűs János: *A rend bástyái. Molnár Tamás pályarajza és filozófiájának alapelvei.* 2. bővített, átdolgozott, javított kiadás. Budapest, 2022, L'Harmattan Könyvkiadó – Konzervatív Értékrend Alapítvány. 316 oldal

Számomra a szerző eddig a Magyar Királyság eszméje és a legitimizmus egyik legfőbb mai hazai *motor*ja volt, a Regnum internetes portál főszerkesztője. Nem keltett határozott szimpátiát bennem, mert inkább jogilag, mint vallási, spirituális, szimbolikai komplexitásában képviselte a királyság eszményét. A jogszerűség hangsúlyozása, bár fontos, önmagában könnyen „látszatkirályságokat" eredményez, másrészt kizárja azokat az autonóm 20. századi vonatkozásokat, melyekkel például a szélsőjobb, történelmileg igazolható módon, részben hozzájárult a királyság eszméjének továbbéléséhez. Szóval, az efféle dolgok korábban megalkuvásnak tűntek számomra. Meglátásaimat most ki kell egészítenem, mert Molnár Tamás életművének beható ismertetése éppen az ellenkezőjéről tanúskodik.

Azon kívül, hogy a könyv Molnár eddigi legrészletesebb, megdöbbentően informatív, már-már túl bőbeszédű magyar nyelvű bemutatása, meggyőzően mutatja ki, hogy rossz nyomon járnak, akik – Mezei Balázs, Molnár Attila Károly és mások interpretációi nyomán – egyszerűen *„konzervatív gondolkodóként"*, sőt az *„amerikai konzervativizmus [egyik] legjelentősebb alakjaként"* tartják számon. Nem. Molnár Tamás nemzeti témák (magyarság, Szent Korona stb.), respektíve a nacionalizmus iránt is érdeklődő, azzal familiáris szerző volt, ugyanekkor határozottan, az egész történelem tekintetében modernizmus ellenes, egyszerre tekintélyelvű és autonóm, meg nem alkuvó magyar gondolkozó. A szakfilozófia hiába próbálja elvitatni tőle a filozófus jelzőt és méltóságot, vagy egyéb módon tompítani az úgy svádája, mint értelme szerinti radikalitását… Pánczél szerint – és szerintem is – Molnár inkább volt jobboldali katolikus gondolkozó, mint konzervatív. (A jobboldaliság itt nem, vagy nem csak a mindig viszonylagos pártpolitikai szinten értendő.) Számos kritikája, eltérő együttműködése és életadat cáfolja pőre konzervativizmusának állításait, így az amerikai vagy a kontinentális konzervativizmuson belüli definíciós kísérleteket.

A Professzor azon gondolatmenetével, sőt meggyőződésével, hogy a modern ember „önistenítése" bármilyen kapcsolatban áll a *theószisz*szal, a divinifikációval, a gnózissal, a keresztény misztikával, Eckhart mesterrel,

Cusanusszal vagy a gnoszticizmussal, soha nem tudtam egyetérteni. Felületes, hamis analógiának és aszszociációnak, ebből következően spekulációnak tartom. Az állítás tényét, történelmi vagy akár karakteriális folytonosságát Eric Voegelinnek sem sikerült meggyőzően bizonyítania. Mivel Molnár még Vogelin nézeteire is rátett egy lapáttal, még kevésbé igazolhatta, hogy az individualizmus vagy a modern kollektivizmus formái filozófiai közvetítéssel gnosztikus és misztikus eredetűek. Az *Utópia (Örök eretnekség), A filozófusok istene, A pogány kísértés* és a *Bennünk lakik-e az Isten?* vallásfilozófiailag is erősen vitatható könyvek, gondolatilag labilisak. Nem így a szentségről, a hagyományos autoritásról és a modern világ kritikájáról írt zseniális többség. Vallási-bölcseleti kérdésekben Molnár Tamás szerintem megalkudott, ha nem is teljesen (hiszen nézőpontja „zsinatelőtti"), de a könnyebb utat választotta, a neotomizmus biztonságát és gyakori laposságát. Pánczél Hegedűs János megértőbb, ezt is megpróbálja tárgyilagosan elemezni és értelmezni, a Professzor jobboldali nonkonformizmusán belül elhelyezni.

Úgy látszik, a szerző kívül, sőt felette áll a Molnárral kapcsolatos különböző hazai kompetencia-vitáknak és letéteményesi küzdelmeknek. Kijavította az első kiadás (2019) kínos hibáit és szép küllemben adta ki könyvét, amely sokrétű intellektuális kalandozásokat tartalmaz. *(az)*

Répási Zsolt (rendezte és operatőr): *Magyar huszárok. Élő legendák*. 2022, Magyar Huszár és Katonai Hagyományőrző Szövetség. Tíz filmportré. Magyar Huszár Online Almanach, YouTube

Láttam már néhány huszársággal kapcsolatos kisfilmet, például a „Hungarikumok nyomában" *Magyar huszár* című részét (rend. Bárány Krisztián) a szerény, de annál nagyszerűbb Reviczky Gáborral. A látványelemek ellenére egyik sem hozta azonban olyan testközelbe a témát, mint ez az átlagosan tízperces részekből álló portrésorozat. Képileg nagyszerű az alanyok arcának közelsége, a hátterek és díszletek, zseniális a huszárok kiválasztása és megnyilatkozásaik szerkesztése. Természetesen hagyományőrző huszárokról van szó (Bolla János, Bolla Kálmán, Capári Róbert, Ézsaiás Vencel, Ferenczi János, Fülöp Tibor, Győrffy Villám András, Kertész Zsolt, Somogyi Győző, Székely Tibor), ám karakterük, törekvéseik és életük hitelesen hozzájárul a huszár történelmi eszménye és népszerűsége továbbéléséhez.

A huszár többek számára 1848/49-cel fonódik össze, ami több okból nem állja meg a helyét. A 15. századtól ismerünk huszárokat. A szabadság mellett az etika, a hazafiság mellett a királyhűség, a könnyűlovasság mellett a nagyobb kooperációra képes hadi bölcsesség is jellemző volt rájuk. A huszár hagyományőrzés legmélyebb értelemben, a formák ápolásán túl, ezen ellentétesnek ható sajátosságok egyidejű továbbadását és folytonosságát biztosítja.

Egy átlagos mai magyar bölcsész vagy technokrata értelmiségi számára idegen a katonai hagyományőrzés minden formája, múltidézésnek tekinti negatív értelemben. Nem tudja értékelni az ízes vagy a szigorú beszédet, amik e portrésorozat egy-egy szereplőjénél tapasztalunk. Jobb lenne, ha megszoknák végre: ezek is hozzátartozhatnak az értelmiségi léthez, annak hősies, etikus és férfias formájához. *(az)*

***Duo gladii. Két kard. A szellemi ellenállás lapja.* 2. évf. 5. sz. Székesfehérvár–Güttamási, 2022. augusztus–szeptember, Azonosságtudat Alapítvány – Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom. 90 oldal**

Régóta szerettünk volna írni e folyóiratról, mivel az ajánlott lapszám immár a tizenhetedik. 2020 legvégétől havonta, 2021 végétől pedig kéthavonta jelenik meg Kolonits László főszerkesztésében. A kurrens magyar lapkiadás különleges periodikájáról van szó, nem kapható újságárusoknál, csupán a folyóirat honlapjáról (duogladii.hu) rendelhető, de jogszerűen publikálják. Büszkék vagyunk rá, hogy továbbviszi az *Északi Korona* vonalát. Keményebb hangnemet

üt meg, mint a *Magyar Hüperión*, ám lényeges, hogy az „arcél" kevéssé megy az intellektuális–spirituális tartalom rovására. Sokak számára fontos gondolatokat, meglátásokat, nézőpontokat és információkat közöl. Történelmi, hadtörténeti, hagyományőrző és vallási témái is korszerű megközelítésben, köntösben, igényes kivitelben jelennek meg. Utóbbinál fontosabb, hogy a folyóirat írásai – a lap címének megfelelően – *egyszerre* igenlik a konkrét politikai–társadalmi cselekvést *valamint* az intellektuális–spirituális megismerést, a tettet *és* a tudást, az aktivitást *és* a szemlélődést, a cselekvést *és* az elmélyedést, a világi hatalmat *és* a szellemi tekintélyt, az anyagi *és* a lelki kardot. Ezen „ellentétpárok" első tagjainak alkalmi hangsúlya miatt írhatta a *Magyar Nemzet* (2021. március 30.), hogy *„néhol (…) áthatja a kiadványt egyfajta belterjesség"*, viszont a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom mai politikai és társadalmi akciói nélkül a *Duo gladii* nem lenne hiteles. Természetesen nem lehet szó a cselekvésre elméleti igazolásokat kereső hozzáállásról, vagyis arról, hogy az akciók nem alapelvekből fakadnak, hogy eltérnek azoktól, hogy nem a tudáson, szemlélődésen, elmélyedésen alapulnak. A „Körlevelek", „Közlemény" és a „Vármegyés krónika" rovatok azonban nem mondanak ellent a folyóirat lényegi, szellemi közléseinek, hanem hozzátesznek azokhoz, amennyiben a „két kard" elméletének mai alkalmazhatóságát – ha partikuláris tekintetben is – az olvasó meglátja belőlük. Mint a *Magyar Nemzet* szerzője is írta, *„ez összességében nem von le az értékéből."*

Ami a most ajánlott lapszámot illeti, kicsit, de nem teljesen elmozdult az időbeli, egyszersmind politikai aktualitások felé, kezdve azzal, hogy Dária Duginának (1992–2022), Alekszandr Dugin meggyilkolt leányának ajánlják. Ám még itt is intelligens, örök aktualitások felé vezetésről van szó, amilyen a mártírság, az eszkatológia vagy – kisebb részt – Heidegger *das Ereignis* (esemény) fogalma. Nem számíthatunk arra, hogy megtudjuk, milyen különbségek vannak a „végidők" eszkatológiája és a megváltás között, de Dária Platonova halála, az orosz–ukrán háború és más időbeli aktualitások is értelmes és mély összefüggésekbe, megközelítésbe kerülnek. Kiemelkedő tanulmány Youssef Hindi írása (1. rész), valamint a folyóirat kiadóinak bátor harca a világméretű, brutális LMBTQ-lobbyval, amely számos sötét meglepetést tartogat még számunkra az előttünk álló évtizedekben, legalábbis földi, világi, nem megváltott létezésünk tekintetében. *(hr)*